GÜNAYDIN
ustura 20

ANLAT DERDİNİ MARKO PAŞA'YA!

Gaziantep'ten Bn. N. P. yazıyor:

"Sayın Paşam,

Biz, burdaki çevremizde bilmecelere meraklı birkaç arkadaşız. Hatta bilmeceleri toplayıp ortaklaşa bir kitap yapmayı bile düşünüyoruz. Son günlerde duyduğumuz bilmeceler içinde üçünün ne olduğunu anlıyamadık. Bu üç bilmeceyi yazıyorum. Cevaplandırırsanız beni ve arkadaşlarımı sevindireceksiniz.

1- Karanlıkta neyimizi göremeyiz?

2-İçine su konulmayan kap hangisidir?

3- Başı var, saçı yok. Babası var, oğlu yok. Karısı var, çocuğu yok. Kimdir o?

MARKOPAŞA -Karanlıkta göremediğiniz şeyiniz, gölgenizdir. İçine su konulmayan kap, ayakkabıdır. Üçüncü bilmeceyi bilmiyorum. Ne olduğunu öğrenirseniz, bana da yazınız.

*

İstanbul, Lâleli'den, B. Metin Dengeli soruyor:

İstanbul'da yapılacak Boğaz köprüsünden parayla geçilecek deniliyor. Parayla geçilen başka köprü var mıdır?

MARKOPAŞA: Parayla geçilen bir köprü daha vardır ama, bu dünyada değil, öteki dünyadaki Sırat köprüsüdür. Bildiğiniz gibi, ancak bu dünyada iyilik yapanlar Sırat köprüsünden geçebilirler. Bu dünyada da iyilik yapmak çok pahalı olduğu için ancak zenginler iyilik yapabilirler. Kurban Bayramında kurban koyunu keserler de, kıldan ince kılıçtan kes-

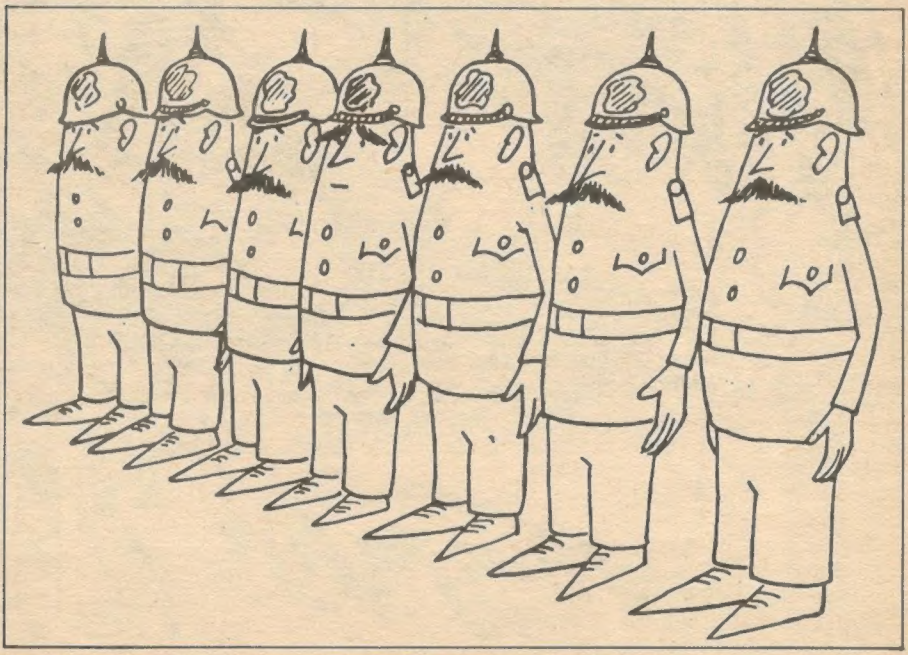

kin Sırat köprüsünü, kestikleri kurban koyununun sırtında geçerler.

*

İnegöl'den Bay Sadık R. yazıyor:

Paşam.

Ben ondokuz yaşındayım. Hayatımın en eğlenceli günleri, seçim önceleri günlerinde geçti. Milletvekili adaylarının propagandaları çok eğlenceli oluyor. Eğlenmek için her adayın konuşmasını gidip dinliyoruz. Sonra da alkışlıyoruz tabii... Adam, o kadar gösteri yapıp yorulmuş, alkışlamazsak ayıp olur. Ama onlar, kalabalığı görüp, alkışları duyunca herkesi kendi partilerine oy verecek sanıp umutlanıyorlar ... Her neyse... Ama biz çok eğleniyoruz. Acaba seçimleri dört yılda bir değil de daha sık yapsalar, biz de sık sık eğlenceli günler yaşasak olmaz mı?

MARKOPAŞA: Bizce çok iyi olur. Ama onlar için olmaz. Dört yıldan önce sandalyeleri değiştirmek istemezler.

*

Konya Ereğlisinden Bay R. E. yazıyor:

Kendisiyle tartıştığım bir arkadaşım şu düşüncede: Müslümanlıkta faiz haram. Oysa bankalar faiz alır. Faizci bankaların ödediği vergiler de Devlet bütçesine gider. Genelevlerde çalışan kadınlarla, onların patronlarının da ödediği vergiler devlet bütçesine gider. Bir damlasını içenin kâfir olduğu rakı ve şarabı içenlerden alınan vergiler de bütçeye gider. Sonra da böyle bir bütçeden imamlar, vaızlar, müftüler aylık alır. Bu doğru değildir ve haramdır. Onun için, nasıl olsa özelcilik alıp yürüdü, camilerin, imamların, müftülerin de özel olması gerekir.

Ayhan Hünalp'tan

ETOBURLAR

Bir kaşık suda boğarsınız adamı ha desem
Alnınız dik yaşayamazsınız
Aynalara bakamazsınız
Kaf dağında burnunuz
Yüreğiniz ayaklar altında
On parmağınızda onbir kara

TAŞLAMA

Tartıştığımız arkadaşın bu düşüncesine siz ne dersiniz?

MARKOPAŞA: Aldıkları aylığa haram karışıp karışmadığına imamlar, müftüler, kendileri bişey demiyorlar da size ne oluyor? Özel imam özel müftü, özel cami düşüncesine yanaşacaklarını hiç sanmam. Çünkü devletten para koparmak daha garantilidir. Çürük tahtaya basmazlar. Alınan aylığın haram olup olmadığına gelince... Adamın biri muhabbet tellallığı-yeni adı ile seksüel prodüktörlük-yapıyormuş, çok zengin olmuş. Ama kendisine "Gavat" denilmesine çok içerliyormuş. Bir gün büyük bir ziyafet düzenlemiş ve kendisine gavat diyenleri bu ziyafete çağırmış. Büyük bir masanın üzerine iri harflerle "Gavat" yazdıktan sonra binlik liraları serpip yazıyı paralarla örttükten sonra, orda kilere,

-Hadi okuyun! demiş.

Paraların altında kalan yazıyı kimse görüp okuyamamış.

İşte size biriki gerçek:

1-Paranın örtemiyeceği hiçbir pislik yoktur.

2-Dünyada pislik tutmayan şey paradır.

3-Paranın kendisi o kadar pistir ki, her pislik onun yanında temiz kalacağından paraya pislik bulaşmaz.

MEMDUH ŞEVKET ESENDAL'DAN **HİKÂYE**

İŞİN BİTTİ

Yeniköy, bu yandan Banatlı Nahiyesine yarım saatlik, kaza merkezine de, çok olsa, bir buçuk saatlik bir yerde olup alış verişi de buralarda ise de, kazalar sınırını kesen çayın beri yakasında bulunduğundan, dört saat ötede bir nahiyeye, on saat uzakta da bir kaza merkezine bağlıdır.

Bu yıl, gününde bolca yağmurlar düştü, sonra da havalar açtığı için iyi tavlarla ekiliyor.

Yeniköy'ün yeni muhtarı Seleci Halil Oğlu Halil uzunca boylu, kösece sakallı, sessiz bir adam. İki gündür eski mandıra yerindeki heğbe tarlayı ekmeğe gidiyordu.

Öğleden sonra köye bir jandarma gelmiş, onu istemiş. Köyden bir çocuk yolladılar.

- Evleği kapayım, gelirim, dedi.

Evleği kapadı, kara sabanını öküzlerin boyunduruğuna ters takıp köye döndü.

Yeni jandarmalardan bir delikanlı eski muhtarın odasında yemek yemiş, uzanmış, köylüden iki kişi de karşısında oturmuş susuyorlar. İşsiz bir delikanlı da ellerini kuşağına sokmuş kapının önünde dikilip duruyor.

Halil girdi. Selâm verdi. Oturanlar jandarmaya:

- Yeni muhtar budur, dediler.

Jandarma uzandığı yerden sordu:

- Sen misin muhtar?

- Hee, benim.

- İki saattir nerde idin?

- Evleği kapıyordum

- Evleği kapıyordun.. Bir iş oldu mu, ayaklarınız yürümez. Hadi, seni, karakol kumandanı istiyor.

Jandarma, öyle bir çalımla söyledi ki, sanki kumandan kapının eşiğinde imiş !. Halil, başını çevirip kapıya baktı. Sonra düşündü: Ahırlar'a gidilecek.. Dört saat gitme, dört saat de gelme, sekiz saat. Bir gün demek. Yarın sabah gitmektense, şimdiden çıkıp yarın, serinde dönmeli. Boynunu kaşıdı. Odadan çıkıp evine uğradı, sonra da çıktı gitti.

Yassıdan biraz sonra Ahırlar'a vardı. Müdürlük konağına gidip karakol kumandanını aradı. Kapıda pis bir fener içinde isli bir petrol lambası yanıyor, konak altındaki avlu dipsiz bir mağaraya benziyordu. Nöbet bekliyen jandarma, elindeki anahtar zincirini şıkırdatarak geziniyor, karanlık avlunun dibinde görünmiyen hapishanenin derinliğinden anlaşılmaz sesler duyuluyor, sanki biri türkü söylüyordu.

Halil yaklaştı, nöbetçiden karakol kumandanını sordu:

- Devriyeye çıktı, ne yapacaktın?

- Benim yapacağım yok, o beni istemiş.

Jandarma, Halil'i süzdü, sonra gene:

- Devriyeye çıktı dedi.

Halil, elindeki uzun değneğe dayanıp durdu. Düşündü. Burası avuç içi kadar bir yer, devriyeye çıkmışsa şimdi gelir. Jandarmadan sordu:

- Tez gelir mi?

- Tez gelmez, sen bekleme. Git, sabah gelirsin.

- Benim işim var, dedi, sabah köye döneceğim. Burada onun yerinde kimse yok mu?

- Yoktur.

İkisi de sustular. Ne yapmalı? Kumandan yok. Jandarma "Tez gelmez" diyor, ama, kim bilir! Para yok, yatacak yer de yok. Burası da tanıdık bir yer değil. Banatlı olsa, orada yatacak bir yer bulunur.

Gidip karşıda dükkânların önündeki ak taşın üstüne oturdu... Elindeki değnekle kumları karıştırıp düşünmeğe başladı: Öküzün ayağına mıh batmıştı, o hatırına geldi. Sonra bu yıl harmanda kaybolan kalburu düşündü: "Eski idi ama, iyi kalburdu", daha sonra da bugün çayda çimen bir adam gör-

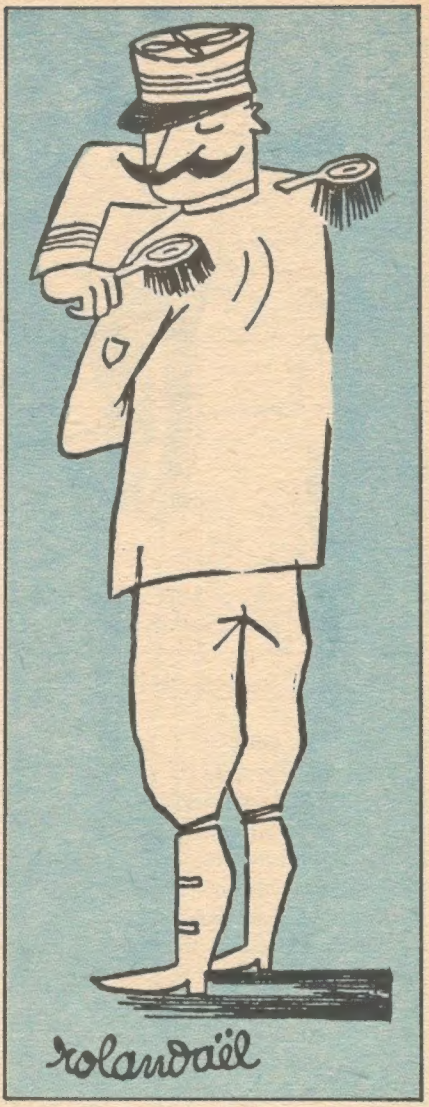

müştü, onun kim olabileceğini düşünmeğe başladı.

Geceler serin oluyor. Elinde taşıdığı heybeyi sırtına koyup başını dayadı, gözlerini de kapadı. Biraz sonra ağzı açıldı. Horlamağa başladı.

Nöbetçi değişmiş, yeni nöbetçi seslendi:

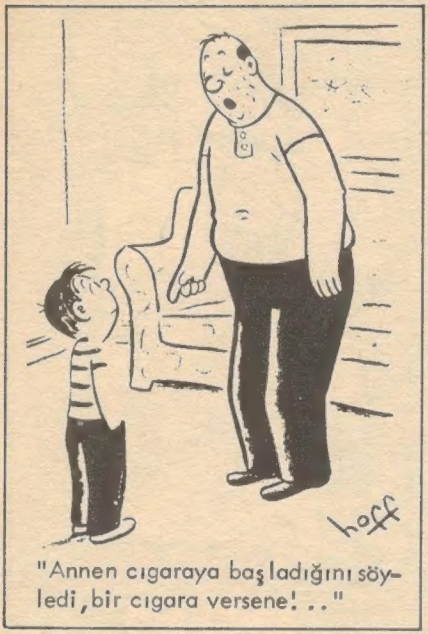

"Annen cigaraya başladığını söyledi, bir cigara versene! .."

- Hey, kimsin orada?

Uyandı.

- Benim, dedi.
- Sen kimsin ?
- Yeniköy muhtarıyım.
- Yeniköy neresi?
- Bizim köyümüz .
- Ne arıyorsun burada?
- Kumandanı bekliyorum.
- Ne yapacaksın kumandanı?
- Beni istemiş.
- Bekle bakalım !
- Daha gelmedi mi?
- Gelmedi.

Bu sefer taşın üstünden inip yere oturdu. Taşı koltuğunun altına alıp rahat rahat uyumağa hazırlandı.. Biraz sonra esnaftan gece işine kalkanlar oldu. Az daha geçince bu küçük yerin her köşe bucağından horozlar uzun uzun öttüler. Sonra çirkin sesli bir adam kesik kesik, sanki ağlar gibi ezan okudu. Daha sonra gelip gidenler başladı.

Halil uyandı. Gitti, sordu, "Daha gelmedi" dediler. Dükkânlar açılıyordu. Çarşıyı dolaştı. Yeniden geldi, sordu. Gelmiş, yanına çıktı. Genç bir adam.

- Ne istedin? diye Halil'den sordu.
- Ben Yeniköy'ün muhtarıyım.
- E?
- Sen istemişsin.
- Ben mi istemişim? Dur bakalım. Hüseyin !. diye birine bağırdı. İçeri bir adam girdi. Karakol kumandanı ondan sordu.
- Biz Yeniköy muhtarını istedik mi?
- İstedik.
- Niçin?
- Bölük istiyordu.

Kumandan Halil'e döndü :

- Baba, dedi, seni yüzbaşı istiyor. Oraya gidersin.

Halil "Altı saatlik yol" diye düşündü. Kaşlarını kaldırdı, kumandanın yüzüne bakıp:

- Gideyim, dedi. Çıktı.

Beş saat sonra bölük kumandanının karşısında idi.

Yuvarlak kafalı, kısa boylu, tıknaz bir adam.

- Ne istedin, dayı? diye sordu
- Sen beni istemişsin.
- Sen kimsin ?
- Ben, Yeniköy muhtarıyım.
- Yeniköy ?

Dönüp arkasındaki haritada "Yeniköy'ü" aradı. Sonra masasının yanındaki küçük pencereden kalem odasına seslendi :

- Hüsnü efendi, biz Yeniköy muhtarını istedik mi?

Yüzü çilli bir delikanlı:

- Bakayım , dedi.

Biraz sonra pencereden:

- Nüfustan istemişler, dediler

Yüzbaşı, Halil'e :

- Yukarı, nüfus odasına çık dedi,

Yukarı çıktı, gene sordular:

- Kimsin ?

- Yeniköy muhtarıyım.

- Hımmmm.

Nüfus memuru, kâtibine:

- Baksana, Aziz efendi, dedi, Yeniköy muhtarını çağırmışız.

- Yeniköy muhtarını mı? Hatırlamıyorum.

- Hüseyin nerede? O bilir.

Hüseyin, camiye gitmiş. Halil'e:

- Bekle de gelsin dediler.

Halil, kapının yanında bekledi. Yarım saat sonra nüfus kâtibinin yamağı olan Hüseyin gelmiş. Bacakları kısa da, gövdesi uzun, tosbağa gibi bir oğlan.

Nüfus memuru sordu:

- Hüseyin, biz Yeniköy muhtarını niçin istedik?

Hüseyin efendi, hiç sesini çıkarmadı, defterlerin yığılı olduğu dolaba yaklaştı, bir defteri çıkardı, açtı, karıştırdı, olmadı. Bir başkasını çıkardı, o da olmadı. Bir kâğıt buldu. Ona bakarak defter aradı.

Buldu. Halil'i yanına çağırıp yavaş sesle sordu:

- Sizin köyde Köse Âdem Oğlu Hasan var mı?

- Var.

- O sağ mı, öldü mü?

- Sağ.

- Onu, redif dairesi soruyor.

- Onun iki gözü kördür, görmez. Muayeneye götürdüler.

- Haa... Bak, sahi, ben buraya yazmıştım. Peki dayı, sen git!

Muhtar başka yere gideceğini sandı:

- Nereye gideyim? diye sordu.

- Köyüne git, işin bitti!

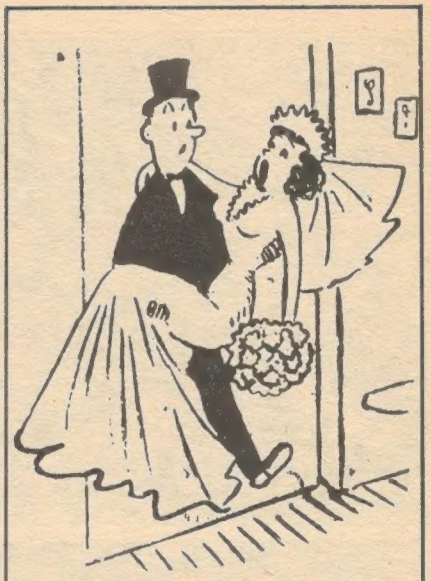

-Sakın, ayakkabılarını silmeden yatak odasına girme!..

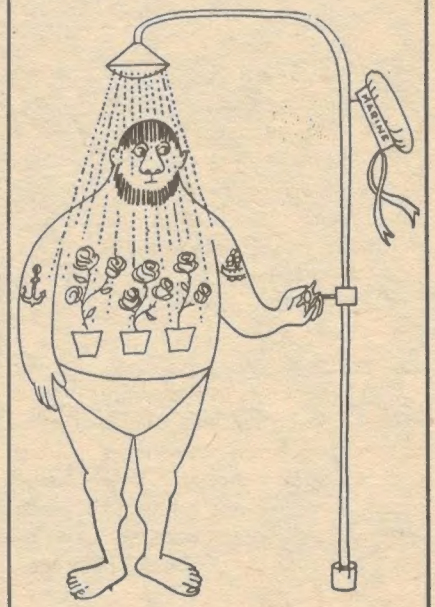

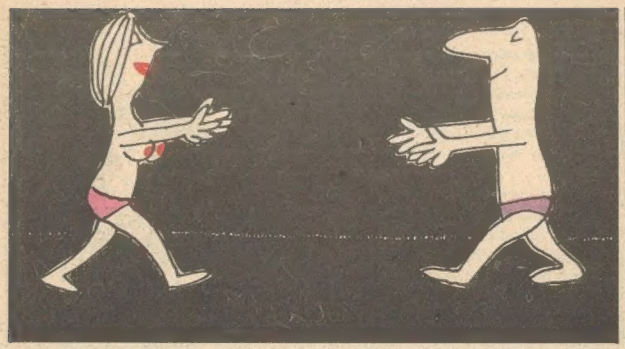

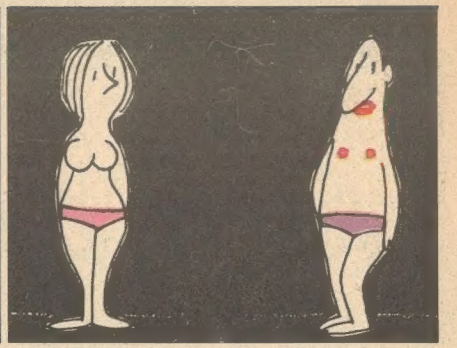

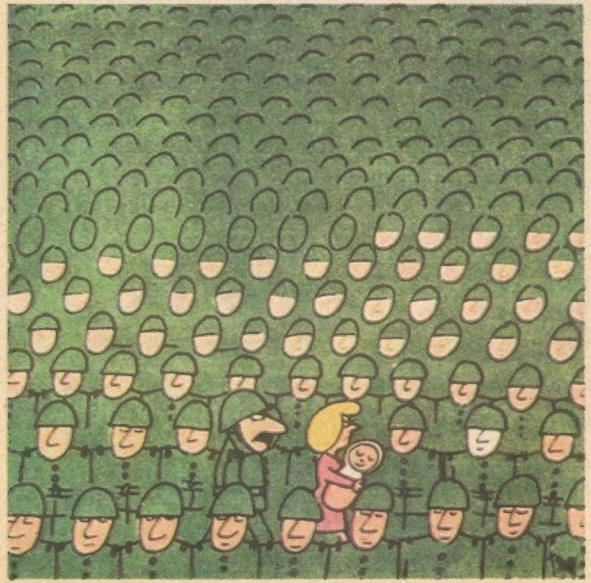

ALAİN TREZ

Çizgileri ile milyonlarca insanı güldüren ve düşündüren Alain Trez Siyasal bilgiler ve Hukuk eğitimi görmüştür. Ama kendisine uğraş olarak karikatür sanatını seçmiştir.

Ünü gittikçe yayılan Trez'in şimdiye kadar çıkan albümleri şunlardır:

"Ayaklar ve eller", "Trez'in Karalamaları" "l'Odyssexe" (Mitoloji kahramanı Odisius ile seks kelimelerinin bileşimi ile türetilen uydurma bir ad)

Trez, 22 Mart 1969'da Paris' teki sergisinde son eserlerini sunmuştur.

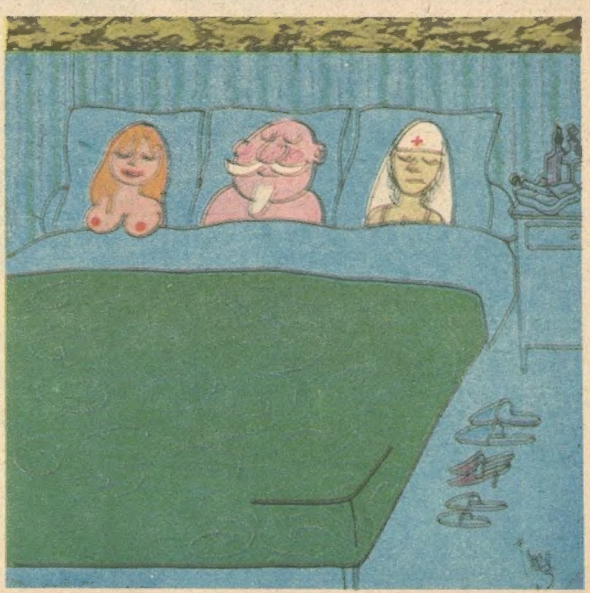

Yarışma Karikatürleri

31

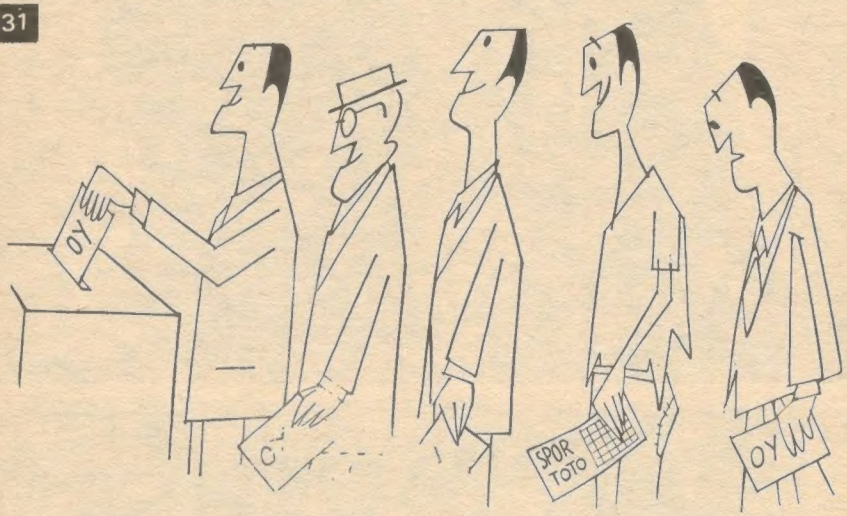

32

-Müsade ederseniz copunuzu kullanabilirmiyim?...

33

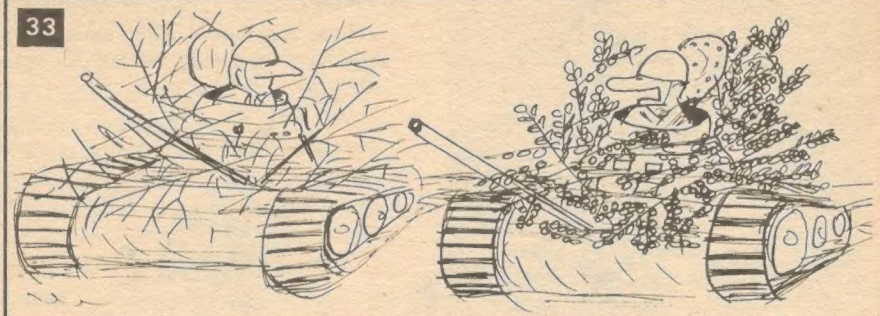

–Kıştan beri burdasınız galiba?!..

34

35

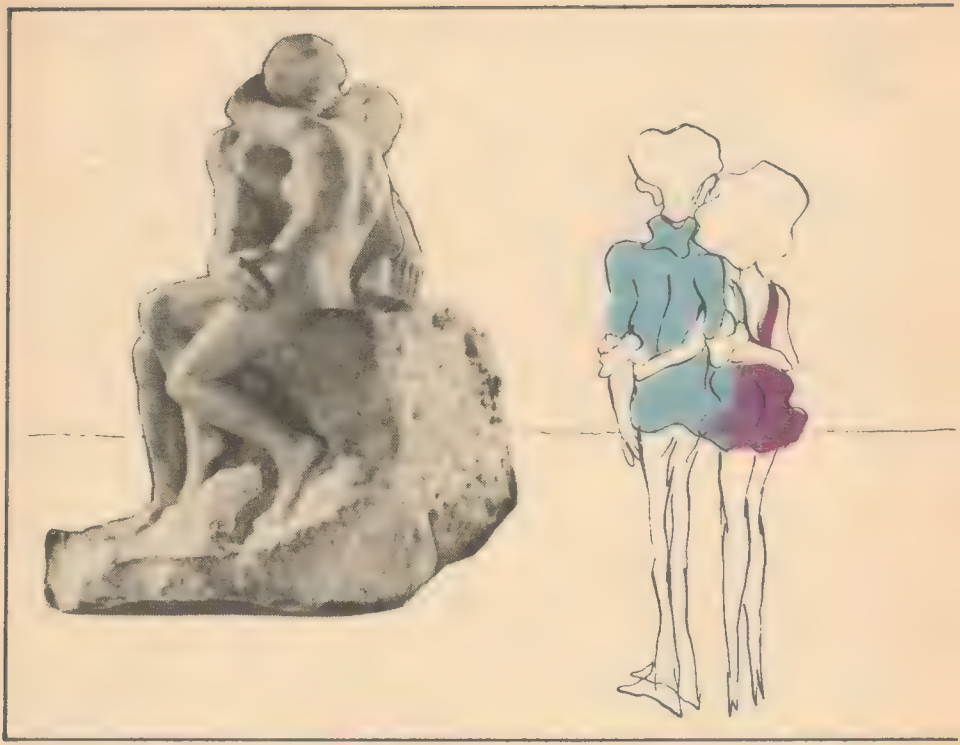

FIKRALAR

İHTİMAL

Hasta, operatöre,

–Ama doktor, der, bu ameliyatın çok tehlikeli olduğunu söylüyorlar... Kurtuluş şansı üçte bir – miş...

–Doğru söylemişler, ama siz hiç korkmayın... Çünkü, ben daha önce böyle iki ameliyat yap – tım, ikisinde de hastam öldü... Siz üçüncüsünüz.

AT MARTİNİ ...

Pazar günleri balığa çıkan iki arkadaş, akşamüzeri bir barda buluşurlar. Kadehlerindeki içkiyi yudumlarlarken biri sorar:

–Nasıl, memnun musun? Bugün çok balık yakaladın mı?

–Evet... Kırk parça kadar tuttum. Ya sen?

–Kırkdört parça...

–Normal... Çünkü ne kadar tuttuğumu önce ben söyledim...

BUNU BİLMEYECEK NE VAR?

Beş–altı Fransız oturmuş, İngiliz mutfağının acayipliği, anlaşılmazlığı üzerinde konuşuyorlardı. Biri,

–Boşuna konuşuyorsunuz, dedi. İngiliz mutfağını anlamak çok basittir. Önünüze getirilen şey sıcaksa çorbadır, soğuksa bira... İşte, bütün mesele bu...

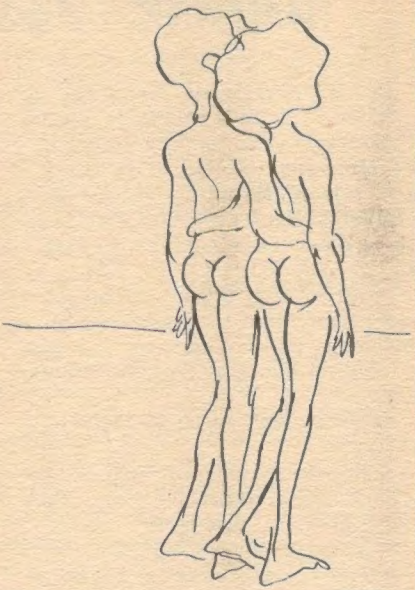

PICHON

HELE BİRAZ BEKLE

İki genç kız karşılaşır ve biri,

-Umarım ki, der Gaston' la nişanlandığımı duymuşsundur. Bu işe ne dersin?

-Tebriklerimi sunmak için biraz bekleyeceğim...

-Ama niye?

-Şunun için ki, eğer haber doğruysa seni tebrik edeceğim ; asılsızsa da tabii Gaston'u ...

EVET YA DA HAYIR

Genç kız büyük, çok büyük bir mirasa konmuştu, ama o kadar aksi, o kadar aksiydi ki... Buna rağmen evlenmek için can atan bir sürü erkek çıkıyordu. Bunlardan birisine genç kız,

-Cevabımı bildirmek için bana yarına kadar müsaade edin, dedi. Ama şimdiden bilmelisiniz ki, size evet dersem, bundan gurur duymanız gerekecektir; hayır dersem, kendinizi mutlu sayabilirsiniz.

ÜÇ MUTLU KİŞİ

İskoçya'lı papaz, yolda bir dostuna rastlar. Dostu, hâl hatır sorunca, Papaz,

-Çok güzel bir gün... der, az önce tam üç kişiyi mutlu kıldım. Bety ile John O'Kelrah' ı evlendirdim.

-Aman dostum, bir yanlışınız olacak.. Herhâlde iki kişiyi demek istediniz.

-Hayır, üç kişi... Bu işi herhalde bedava yaptığımı düşünmüyorsunuz ya...

EŞEK nâme

BAZI devirlerde, ard arda ve furya halinde mizah gazete ve dergilerinin yayınlandığını görüyoruz. Meşrutiyetten sonra da Türkiye'de mizah gazeteleri bolluğu görülmüştür. Bunlardan biri, 1910'da çıkan "Eşşek" isimli mizah dergisidir.

Eski yazıda, "Eşek" kelimesindeki (ş) harfinin tam mânasile çifteli olarak eşşek okunması için 'şedde' denilen bir işaretin kullanılması gerekirdi.

1910'da çıkan Eşek, şeddeli eşşektir.

Eskiden bir insanın bilgisizliğini, ahmaklığını abartmak yada tam olarak anlatabilmek için:

-Şeddeli eşektir.' derlerdi.

"Eşşek" dergisinin ilk sayısı, 16 Teşrinisani (Kasım) 1326 da çıkmıştır. Gazetenin başında imtiyaz sahibi, yani şimdi "Sorumlu yazı işleri müdürü dediğimiz kişiler şöyle belirtilmişti:

Sahibi imtiyaz: Merzifoni

Müdiri mes'ul: Halil

Merzifonî, bilindiği gibi Merzifonlu demektir. Merzifon da cins eşekleriyle tanınmış bir yerdir.

Gazetenin idarehane adresi olarak da şu beyit yazılmıştır:

Babıâli caddesindedir ahır
Nümro dörttür, iş düşerse gelanır!

Notaya muvafık her türlü anırtı kabul edilir.

"İnsanlara ders-i edeb verir. Sahiblerinin eşekliği tutunca neşrolunur, mutî, mütehammil ve beynelmilel hayvan gazetesidir."

Sermuharriri (Başyazarı): Kıbrıslî Don Kişot.

Müdir-i edebî: Çimenderzade Faik.

Heyet-i tahririye (Yazı kadrosu): Topal eşek, tırnağı karıncalı eşek, kaba kulak.

"Eşşek" adı altında 16 sayı çıkabildikten sonra, mizah dergilerinin hemen hemen hepsinin başına gelen akıbet "Eşşek" in de başına gelmiş kapatılmıştır.

Esasen "Eşşek" ismile bir gazete imtiyazı almak da o zaman kolay olmamıştır. Gazete sahipleri de sansür heyetinin bu isimde bir ga-

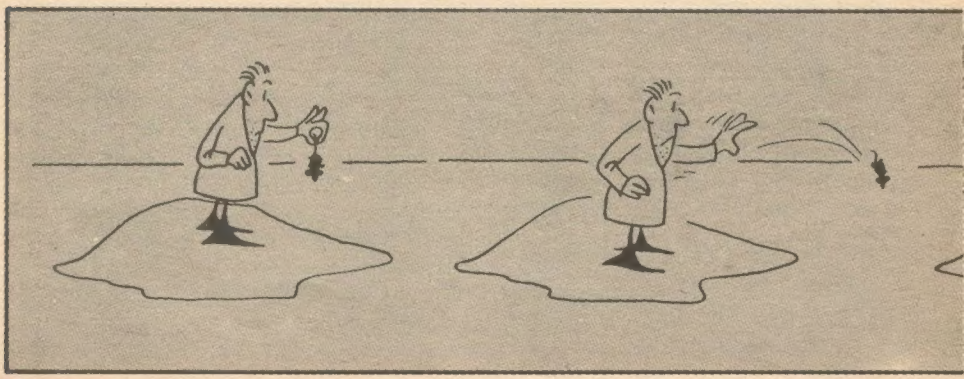

zete neşrine müsaade etmiyecekle - rini bildiklerinden bir hileye baş - vurmuşlardır.

Eski yazıda, eşek ile göz yaşı anlamına gelen "eşk"kelimelerinin yazılışı birdir. Sansür heyeti "Eşk" diye imtiyaz vermiş, sonra kelimenin üzerine bir şedde koyarak gazete, "eşşek" adı ile çıkarılmıştır.

Eşşek gazetesi 16 sayı sonra kapatılınca, gazetenin sahibi bu sefer (Malûm) adı ile yeni bir imtiyaz alıp, yine "Eşşek" i bu sefer (Malûm) adı ile yeni bir gazete başlamıştır.

"Malûm" un başlığında şöyle bir resim vardı: Bir masa. Arkasında bir eşek... Masanın üstünden, eşeğin yalnız iki uzun kulağı görünüyor.

Şüphesiz, eşeği ne kadar gizlerlerse gizlesinler, "Malûm" da, "Eşşek"in akıbetine uğramış, bir kaç sayı sonra kapatılmıştır. "Eşşek" in ilk sayısında, baş yazı yerinde çıkan şu fıkra ilginçtir:

İLK ANI RTI

Gayet açık fikirli bir zat, bir gün bir arkadaşına demiş ki:

-Yahu, bir oğlum doğarsa, ismini eşek koyacağım.

Arkadaşı cevap olarak:

-Tuhaf!.. Dünyada bu kadar isim varken, Eşek ismine ne lüzum var?

O zat da cevap vermiş:

-Evet lüzum var. Çünkü bu memlekette büyük adam olmak için eşek olmaktan başka çare yok

"Eşşek" dergisinde çıkan bir manzume:

Vay mübarek yine dörtnal şita - ban geldi,

Gemi ağzında, param parça kü - heylân geldi!

Yık, dağıt, her ne dilersen onu yap, hiç korkma

Artık âlemde uğursuzlara meydan geldi!

Üç buçuk yılda dokuz ay seni ancak gördük.

Üst yanı eski devirden bile zin - dan geldi!

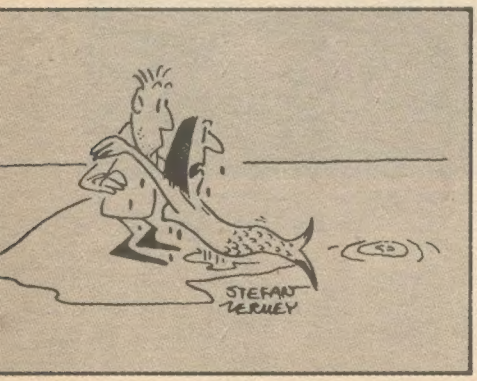

ŞEMSİYE

Profesör çok dalgındı. Bu kusurunu bilir, bundan üzüntü duyardı. Bir akşam eve döndü. Karısı, kapıda karşıladı. Profesör, gururla elindeki şemsiyeyi sallıyarak,

-Bak, gördün mü, dedi, bugün şemsiyemi kaybetmedim...

Karısı,

-Ama şekerim, dedi bu sabah hava güzeldi, sen şemsiye almadan çıkmıştın...

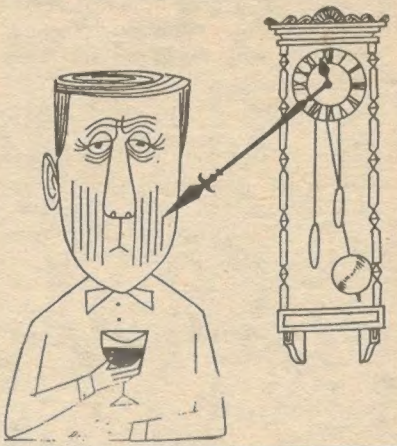

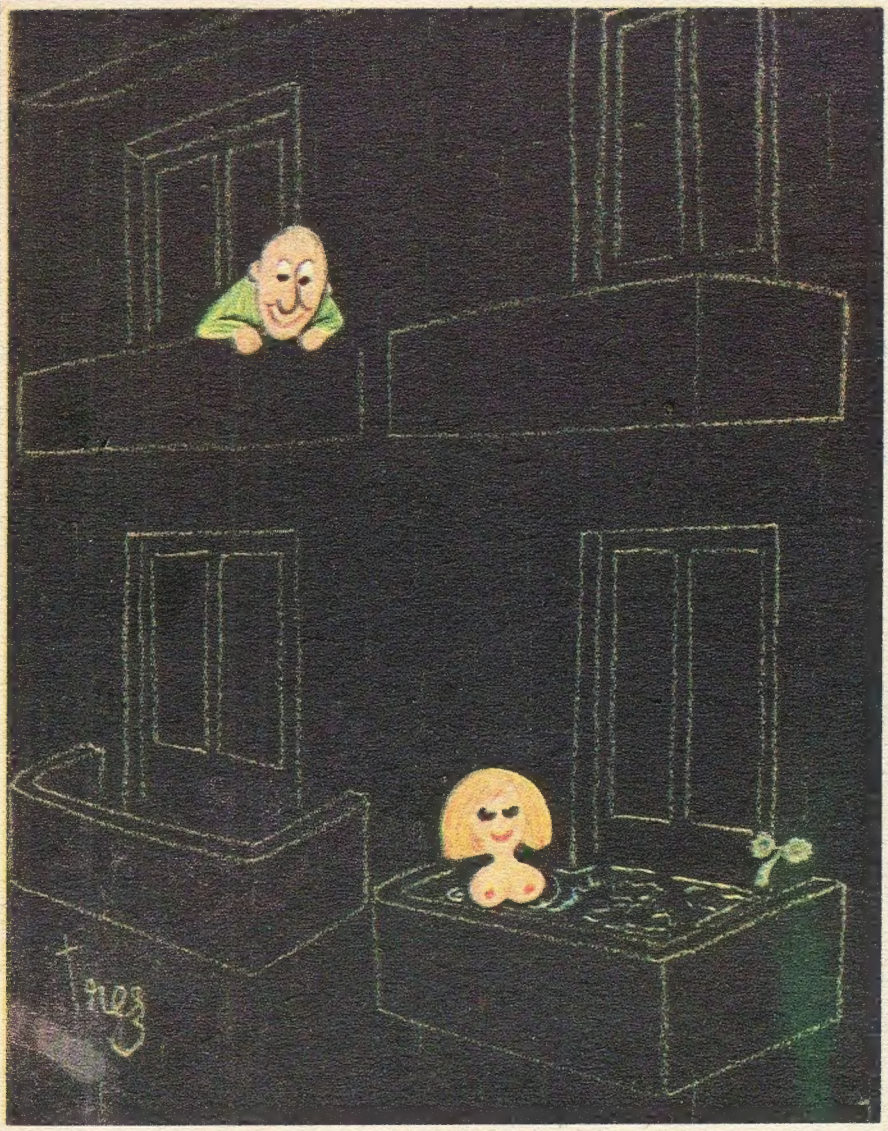

Sayın Okurlarımız,

İlk sayılarımızdan beri yazdığımız gibi, USTURA, beğenilen, a-
r[illegible]ian, sözü edilen, üstünde konuşulan bir mizah dergisi olmuştur.
U[illegible]TURA'ları biriktirir ciltletirseniz, Türk ve dünya mizahı her za-
man elinizin altında olacaktır.